

דְּמוּתִים וְנִפְלְאוֹת עֲרִיבִים וְיִתְדִיקִים עַל פְּרִשְׁתֵּי הַשְּׂכֵמֶת
טַמְּרוּ עַל יָדֵי
מִנְחָן מוֹהֲרָא"ש ז"ע

לִיל שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרִשְׁתֵּי חֻקַּת-בְּלָק תש"ם.

דְּבַר מוֹהֲרָא"ש דְּבוּרִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאוֹת עַל פִּי דְּבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, בְּלִקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן א', הַמְדַבֵּר מִקְדָּשֵׁי הַשְּׁלֹש רִגְלִים, וְאֵיךְ הֵם מְבַטְּלִים הַשְּׁלֹש תַּאֲוֹת, עֵינֵי שָׁם.

וְהַסְבִּיר מוֹהֲרָא"ש ז"ל, כִּי הֵנָּה הָאָדָם נִבְרָא בְּנֵה הָעוֹלָם לְהַתְגַּבֵּר עַל תַּאֲוֹת גּוֹפּוֹ, וְלִהְיוֹת חֲמִירֵי גּוֹפּוֹ תַּחַת אוֹר נִשְׁמָתוֹ, עַד שֶׁגַם הַגּוֹף יֵאִיר בְּאוֹר הַנִּשְׁמָה, בְּבַחֲיַנַּת (אִיּוֹב י"ט, כ"ו): "וּמִבְּשָׂרִי אֲחִזֶּה אֱלֹהִים", שֶׁגַם מִבְּשָׂר הַגּוֹף יִזְכֶּה לְרֵאוֹת אֱלֹקִים (לִקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"ב), וְזֶה אֵי אֲפֹשֶׁר עַד שֶׁיִּכְבַּשׂ תַּאֲוֹת גּוֹפּוֹ לְגַמְרֵי, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הַג' תַּאֲוֹת הַמִּתְגַּבְּרוֹת עַל הָאָדָם בְּיוֹתֵר, שֶׁהֵן תַּאֲוֹת מְמוֹן, תַּאֲוֹת אֲכִילָה, וְתַאֲוֹת נְאוּף, כִּי אֵלוֹ הַשְּׁלֹשׁ הֵם עֲקָרֵי הַתַּאֲוֹת, וְשָׂאֵר כָּל הַתַּאֲוֹת וּמַדּוֹת רַעוֹת נִמְשָׁכוֹת אַחֲרֵיהֶם, וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם כּוֹבֵשׁ ג' תַּאֲוֹת אֵלוֹ, בְּקַל הוּא לְהַרְגִּישׁ הָאֲרַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוֹת שֶׁיֵּשׁ יֵרָאֵת ה' בְּלִבּוֹ, כִּי עַל יְדֵי בְטוּלַת תַּאֲוֹת אֵלוֹ נִתְתַּקֵּן הִירָאָה שְׂבֵלָב, וְזוֹכֵה לְקֹדֶשֶׁת יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת יֵרָאָה שְׁלֵם כַּמוּבָא (בְּרַאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה נו').

וְהֵנָּה בְּעֵינֵי ג' תַּאֲוֹת אֵלוֹ אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים כְּמוֹ דְּבָרִים סוֹתְרִים בְּדְבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, כִּי בְּלִקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ב' רַבְּנּוּ ז"ל מְבִיא אֶת דְּבָרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (וַיִּקְרָא טו ע"ב): 'עֵינִי קָרָא יִצְרָא בִישָׂא עַל עֲרִיזִין', עֲקָר כְּבֹד וְקִשֵׁי הַיִּצְרָר הָרַע הוּא עַל תַּאֲוֹת נְאוּף, וְכֵן מְזַכֵּיר רַבְּנּוּ ז"ל כִּמְהָ פְּעָמִים, שֶׁעֲקָר קֹדֶשֶׁת הָאָדָם תְּלוּי בְּתַקּוֹן הַבְּרִית, וּבְכִסְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֵׂה יב מִבְּעַל תְּפִלָּה) אוֹמֵר רַבְּנּוּ ז"ל שֶׁהַבְּעַל תְּפִלָּה שָׁמַע מִהַמְּלָךְ, שֶׁמְכַל הַתַּאֲוֹת יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם חוּץ מִתַּאֲוֹת מְמוֹן, כִּי מִתַּאֲוֹת מְמוֹן קָשָׁה מְאֹד לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם, כִּי אִם עַל יְדֵי הַדְּרֹךְ שֵׁישׁ אֶל הַחֶרֶב וְכוּ' עֵינֵי שָׁם, נִמְצָא שֶׁתַּאֲוֹת מְמוֹן הֵיא הַכִּי קָשָׁה, וּבְלִקוּטֵי מוֹהֲר"ן

פָּתַח וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש ז"ל, רַבְּנּוּ ז"ל אוֹמֵר (מוֹהֲרָא"ש ז"ל חֲזוֹר בְּקַצּוֹר עַל כִּמְהָ נִקְדוֹת שְׂבָדְבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל בְּתוֹרָה זו) יֵשׁ שְׁלֹשׁ מַדּוֹת, שֶׁהֵם מַחְרִיבֵי יְרוּשָׁלַיִם, דְּהֵינּוּ הַלֵּב, הֵינּוּ שֶׁמִּפְסִידִין הִירָאָה הַתְּלוּיָה בְּלֵב, וְהַשְּׁלֹשׁ הַמַּדּוֹת הֵם: 'תַּאֲוֹת מְמוֹן' וְ'תַאֲוֹת אֲכִילָה' וְ'תַאֲוֹת מִשְׁגֵּל', כִּי שְׁלֹשׁ מַדּוֹת אֵלוֹ הֵם בְּלֵב, וְעַל כֵּן הֵם מִפְסִידִים הִירָאָה שְׂבֵלָב' וְכוּ', וְלִתְתַקֵּן שְׁלֹשׁ מַדּוֹת אֵלוֹ הוּא עַל-יְדֵי הַדַּעַת, שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת אֶל הַלֵּב, בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרִים ד, לט): 'וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל לִבְכָּךְ', שֶׁצָּרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת אֶל הַלֵּב, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַּקֵּן שְׁלֹשׁ מַדּוֹת הַנִּזְכָּר, וְהֵם בַּחֲיַנַּת שְׁלֹשׁ רִגְלִים, כִּי כָל רִגְלֵי הוּא בַּחֲיַנַּת הַתְּחַדְּשׁוֹת הַמַּחֲיוֹן, שֶׁנִּמְשָׁךְ שְׂכַל חֲדָשׁ לְתַתֵּן שְׁלֹשׁ מַדּוֹת אֵלוֹ, הֵינּוּ בְּכָל רִגְלֵי מִשְׁלֹשׁ רִגְלִים נִתְתַּקֵּן מִדָּה אַחַת מִשְׁלֹשׁ מַדּוֹת הַנִּזְכָּר, עַל-כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד בְּכַבּוּד יוֹם-טוֹב, וְלִקְבֹּל הַשְּׁלֹשׁ רִגְלִים כְּרַאוּי, כִּי עַל-יְדֵי מַצּוֹת הַשְּׁלֹשׁ רִגְלִים, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְתַתֵּן הַשְּׁלֹשׁ מַדּוֹת הַנִּזְכָּר, כִּי 'בְּפִסַּח נִתְתַּקֵּן תַּאֲוֹת מְמוֹן', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יב, לו): 'וְהוּא' נִתַּן אֶת חֵן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׂאֲלוּם" - 'בְּעַל כְּרַחֲם' (בְּרַכּוֹת ט' ע"ב). כִּי הֵם לֹא רָצוּ כָּלֵל, כִּי אִזּוֹ נִתְתַּקֵּן תַּאֲוֹת מְמוֹן, 'בְּשִׁבּוּעוֹת נִתְתַּקֵּן תַּאֲוֹת מִשְׁגֵּל', בְּבַחֲיַנַּת: 'דָּם נֶעְכָר וְנִעֲשֶׂה חֵלֶב' (כַּמוּבָא בְּכַנּוּת סְפִירָה וּשְׁבִיבוּעוֹת, וּמוּבָא גַם כֵּן בְּבֵאֵר הֵיטֵב סִימָן תַּצַּד, סִק"ח, עֵינֵי שָׁם), 'בְּסִכּוֹת נִתְתַּקֵּן תַּאֲוֹת אֲכִילָה', כִּי סִכּוֹת נִקְרָא "חֵג הָאֶסִּיף" (שְׁמוֹת כ"ג), שְׂאוּסֶף כָּל מִינֵי מֵאֲכָל, וְזֶהוּ בַּחֲיַנַּת תַּתֵּן תַּאֲוֹת אֲכִילָה, כִּי 'אֵינּוּ דוֹמָה מִי שֵׁישׁ לוֹ פֶּת פְּסוּלוֹ לְמִי שֶׁאֵין לוֹ' וְכוּ' (יּוֹמָא עַד ע"ב), עֵינֵי שָׁם כֵּל זֶה בְּדְבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל.

תוֹךְ הַנִּחַל, שַׁבַּת פְּרִשַׁת חֻקַּת-בְּלֶק, תש"ס

אסוּרֵי בִיאָה כב, כא) שְׁאִין יֵצֵר הָרַע זֶה שֶׁל עֲרִיּוֹת מִתְגַּבְּרַת אֲלֵא בְּלֹב פְּנוּי מִן הַחֻמָּה, כִּי כְשֶׁאֲדָם מְכַנֵּס רֵאשׁוֹ בְּתוֹךְ לַמּוֹד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, זֶה שׁוֹמֵר אוֹתוֹ מִמִּחְשָׁבוֹת שֶׁל תְּאֵוָה זוֹ, וְכֵן אֲנִי רוֹאִים בְּחוּשׁ שְׁבִלִיל שְׁבוּעוֹת כּוֹלֵם נְעוּרִים וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה, וּמְמַשִּׁיכִים עַל עֲצָמָם טְהָרָה עֲלִיוֹנָה שִׁיּוּרְדַת עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּלִילָה זֶה, וְכֵן בְּסִכּוֹת נִתְקַנַּת תְּאֵוֹת אֲכִילָה, כִּי סִכּוֹת נִקְרָאת חֵג הָאֶסִיף, עַל שֵׁם שְׁאוּסָף כֹּל מִינֵי מֵאֲכָל, וּמִיָּד שֵׁשׁ לְאָדָם שִׁפְעָה שֶׁל אֲכָל כֶּבֶד אֵינִי לְהוֹט כֹּל כֶּף אַחַר הָאֲכִילָה, כִּי אֵינִי דוֹמָה מִי שֵׁשׁ לֹא פֶת בְּסִלּוֹ לְמִי שְׁאִין לֹא פֶת בְּסִלּוֹ (יִמָּא עַד ע"ב). וְכֵן רוֹאִים בְּחוּשׁ שְׁבַחַג הַסִּכּוֹת כֹּל אֶחָד מְדַקְדָּק לֹא לְאֲכֹל חוּץ לְסִפָּה, וְזֶה כֶּבֶד מְקַרֵּר אֲצִלוֹ תְּאֵוֹת אֲכִילָה, וְלִכְן כְּשֶׁאֲדָם מְקַבֵּל אֶת הַשֵּׁלֶשׁ רְגָלִים בְּשִׂמְחָה רַבָּה, מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ קִדְשָׁה עֲלָאָה, וְזוֹכֵה לְצִאת מֵהַג' תְּאֵוֹת הַנ"ל וְלִהְיֵת בְּבוֹרֵךְ בְּאֵמֶת.

וְאוֹמֵר רַבְּנֵי ז"ל בְּהַמְשָׁךְ תּוֹרָה זוֹ, שֶׁעַל יְדֵי בְּנִין יְרוּשָׁלַיִם שֶׁהוּא יִרְאֵה שְׁלֵם, עַל יְדֵי זֶה נִבְרָא מְלֶאךָ שִׁמְשִׁיעַ נְבוּאָה לְכָלִי הַנְּבוּאָה, וְעַל יְדֵי זֶה נִגְאָלַת וְנִפְדִית הַתְּפִלָּה מִן הַגְּלוּת, כִּי מְלֶאךָ רֵאשִׁי תְּבוּת (תְּהִלִּים לז, ט): "כִּי אֵין מִחְסוֹר לִירְאָיו", כִּי זֶה הַמְּלֶאךָ שָׁרְשׁוֹ מִיִּרְאָה, וְהוּא מְשִׁיעַ נְבוּאָה בְּעוֹלָם, וְאֵף עַל פִּי שְׁאִין מִי שִׁתְּנַבֵּא מִמֶּשׁ, אֲבָל הַתְּפִלָּה מִתְּגַלֶּה וּמִתְּפָרֵס בְּעוֹלָם, וְהַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת נְבוּאָה, בְּבִחִינַת (בְּרַאשִׁית כ, ז): "כִּי נִבְיָא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ" וְכו'.

וְהַסְּבִיר מוֹהֲרֵא ש"ז ל, כִּי הֵנָּה עֵקֶר הִירְאָה שְׁבִלֹב תְּלוּי בְּתַקּוּן ג' תְּאֵוֹת הַנ"ל, שְׁזוֹכִים לְתַקֵּן אוֹתָם עַל יְדֵי קִדְשַׁת הַג' רְגָלִים כַּנ"ל, אֲבָל הַכֹּל תְּלוּי כְּפִי עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה, כִּי בְּלִי תְּפִלָּה אֵי אֲפָשֶׁר לְהִגִּיעַ לְשׁוֹם קִדְשָׁה שְׁבַעֲעוֹלָם, כִּי הַיֵּצֵר הָרַע הוּא מְלֶאךָ רֹחֲנִי, וְאֵי אֲפָשֶׁר לְהִתְגַּבֵּר נִגְדוֹ כִּי אִם עַל יְדֵי כַח רֹחֲנִי, וְאֵת הַכַּח הַזֶּה מְקַבְּלִים עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה, כִּי כֹל מֵה שְׁאֲדָם מְרַבֵּה לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּלְפָרֵשׁ כֹּל שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, שְׁזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדָּה, עַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם מִח וְדַעַת אַחֲרַת לְגַמְרִי, עַד שֶׁיִּכּוֹל לְעַמֵּד חֻזַּק נִגְד כֹּל הַתְּאֵוֹת וּמַדּוֹת רְעוֹת וְאֵינֵן מְבַלְבְּלוֹת אוֹתוֹ כְּלָל, וְלִכְן כְּשֶׁאֲדָם רוֹצֵה לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ קִדְשַׁת הַג' רְגָלִים, שֶׁעַל יָדָם יִזְכֶּה לְצִאת מִכָּל הַג' תְּאֵוֹת, צְרִיף לְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ הַרְבֵּה שִׁיזְכֶּה לָזֶה, וְאֵז יִהְיֶה נִבְרָא מְלֶאךָ שִׁמְשִׁיעַ נְבוּאָה לְכָלִי הַנְּבוּאָה, וְאֵז תִּהְיֶה נִגְאָלַת וְנִפְדִית הַתְּפִלָּה מִן הַגְּלוּת, וְתִפְעַל הַמְּצַטְרֵף בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְלִהְיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמִתִּית, אֲשֶׁרִיו וְאֲשֶׁרִי חֻלְקוֹ.

חֻלְקֵי א' סִימָן ס"ב קוֹרָא רַבְּנֵי ז"ל תְּאֵוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה "רֵאשִׁי הַתְּאֵוֹת", עֵינֵי שֵׁם, וְלִכְאוּרָה אֵיךְ מִתְיַשְׁבִּים שֶׁלֶשֶׁה דְּבָרִים אֵלוֹ, אֲבָל מְבַאֵר בְּדַבְּרֵי מוֹהֲרֵי ת"ז"ל (לְקוּטֵי הַלְכוֹת קְדוּשִׁין הַלְכָה ג), שֶׁבְּאֵמֶת עֵקֶר הַיֵּצֵר הָרַע הוּא בְּוֹדָי עַל תְּאֵוֹת נְאוּף, וְהוּא עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן וְהַצְּרוּף שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲבָל הָאָדָם שֶׁנִּפְלַח לְתְּאֵוֹת נְאוּף, עֵדִין יְכוּלִים לְדַבֵּר עִמוֹ וְלִהְסָבִיר לוֹ עֲצָם גְּנוּת הַתְּאֵוָה, וְאֵיךְ שֵׁשׁ עֲצוֹת לְהִנְצִל מִמֶּנָּה, אֲבָל מִפְּיֹן שְׁאֲדָם נִפְלַח גַּם לְתְּאֵוֹת מְמוֹן, וְכֹל רֵאשׁוֹ מִנְּחַ בְּהַשְׁגַּת כֶּסֶף, אֵי אֲפָשֶׁר לְדַבֵּר עִמוֹ, כִּי הוּא תְּמִיד כֹּל כֶּף עֲסוּק בְּרִדְפָה אַחַר הַמְּמוֹן עַד שְׁאִין לוֹ זְמַן כְּלָל לְשִׁמְעַ מֵהַ שֵׁשׁ לֶךְ לְדַבֵּר, וּמֵה שְׁרַבְנוֹ ז"ל קוֹרָא תְּאֵוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה "רֵאשִׁי הַתְּאֵוֹת", כִּי הֵן הַתְּאֵוֹת שֶׁמִּתְגַּבְּרוֹת עַל הָאָדָם מִיְלֻדוֹתָו וּמִקְטְנוּתוֹ, וּכְשֶׁאֵינִי יוֹדֵעַ לְשִׁמּוֹר עֲצָמוֹ מֵהֵן, וְגַם נִכְשָׁל בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת רַחֲמָנָא לִיִּצְלוֹן, אֲזִי הֵם מְטַפְּשִׁים אֶת מוֹחוֹ, וּמְטַמְּטִים אֶת לְבוֹ, וְהוּא עֲלוּל לְפוֹל לְתוֹךְ תְּאֵוֹת נְאוּף וְתְּאֵוֹת מְמוֹן רַחֲמָנָא לִיִּצְלוֹן, נִמְצָא שְׁכֵלֵם אֲמֶת, רֵאשִׁי הַתְּאֵוֹת הַמִּתְחִילִים אֲצִל הָאָדָם מִקְטְנוּתוֹ הֵן תְּאֵוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, וְאַחַר כֶּף בְּוֹדָי עֵקֶר תְּבַעֲרַת הַיֵּצֵר הָרַע הוּא עַל תְּאֵוֹת נְאוּף, אֲבָל מִכָּל אֵלוֹ עֵדִין יְכוּלִים לְצִאת, אֲבָל אִם גַּם נוֹפֵל לְתוֹךְ תְּאֵוֹת מְמוֹן חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי אֵי אֲפָשֶׁר לְהוֹצִיאֵו מִשָּׁם, כִּי אִם עַל יְדֵי הַדְּרֹךְ שֵׁשׁ אֵל הַחֲרֹב, הֵינִי אֵל מַדַּת הַדִּין חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁעוֹבָרִים עָלָיו צְרוֹת וְיִסּוּרִים מִבֵּית וּמִבְּחוּץ רַחֲמָנָא לִיִּצְלוֹן, וְאֵז כֶּבֶד מְאוּס וְנִמְאָס אֲצִלוֹ כֹּל הַתְּאֵוֹת וְהַמְּמוֹן, וְרוֹצֵה רַק אֶת בְּרִיאוֹת גּוֹפוֹ וְשְׁלוֹם בֵּיתוֹ, וְיוֹדֵעַ הֵיטֵב שְׁאִין עֲצָה אַחֲרַת רַק לְבָרַח אֶל הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא שִׁיּוּשִׁיעוֹ מִכָּל צְרוּתָיו.

וּמִגְּלָה לְנוֹ רַבְּנֵי ז"ל כָּאֵן, שֶׁעַל יְדֵי קִדְשַׁת הַג' רְגָלִים זוֹכִים לְצִאת מִן הַג' תְּאֵוֹת הַנ"ל, וְלִהְיֵשֶׁבֶת עַל עֲצָמוֹ קִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה, כִּי עַל יְדֵי חֵג הַפֶּסַח נִתְקַנָּה תְּאֵוֹת מְמוֹן, כִּי בְּשַׁעַת יְצִיאַת מִצְרַיִם מֵאֲנֵנוֹ עִם יִשְׂרָאֵל בְּבִזַּת מִצְרַיִם, וּכְתִיב (שְׁמוֹת יב, לו): "וַיִּשְׁאֲלוּם", וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת ט' ע"ב) בְּעַל כְּרָחֵם, נִמְצָא שֶׁעַל יְדֵי קִדְשַׁת חֵג הַפֶּסַח נִתְקַנַּת תְּאֵוֹת מְמוֹן, וְכֵן אֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ כְּמֵה הוֹצֵאוֹת עִם יִשְׂרָאֵל מוֹצִיא לְכַבוֹד הַפֶּסַח לְקִנּוּת מִצּוֹת וַיִּין וּשְׁאָר צְרָכֵי הַחֵג, כִּי אֵז נִתְקַנַּת תְּאֵוָה זוֹ בְּיוֹתֵר, וְכֵן בְּשְׁבוּעוֹת נִתְתַּקֵּן תְּאֵוֹת נְאוּף, כִּי אֵז קִבְּלָנוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהָרִי אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשִׁין ל): אִם פָּגַע בְּךָ מְנוּל זֶה, שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל תְּאֵוֹת נְאוּף, מְשַׁכְּהוֹ לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ, כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מְכַנְּעִים אוֹתוֹ, וְכֵן אָמְרוּ (שם) אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּנִי, בְּרֵאתִי יֵצֵר הָרַע, בְּרֵאתִי לוֹ תּוֹרָה תְּבַלִּין, וְכֵן הוּא לְשׁוֹן הַרְמַב"ם (הַלְכוֹת

תוֹךְ הַנִּחַל, שֶׁבַת פְּרֻשַׁת חֻקַּת-בְּלָק, תש"ס

פְּרִי הַפְּרָם שֶׁהוּא הַיֵּין וְהַשְּׁכָרוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה בָּאִים לְשַׁכַּח אֶת כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה, רַחֲמָנָא לִיִּצְלֵן (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן כו), וּבפֶּעַם הַשְּׁלִישִׁית כְּתִיב: וַיֹּסֶף מִלֶּאֱךָ ה' עֲבוּר, וַיַּעֲמֵד בְּמָקוֹם צַר אֲשֶׁר אֵין דְּרָף לְנִטוֹת יָמִין וּשְׂמָאל. וַיֹּסֶף רָמֵז לְתַקוּן תְּאוֹת נְאוֹף, שְׁמִירַת הַבְּרִית, שֶׁהוּא עֲגִין תּוֹסֶפֶת קִדְשָׁה וְטְהָרָה, קִדְשַׁת יוֹסֵף הַצַּדִּיק (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן י"א), וְלִכְן, וַיַּעֲמֵד בְּמָקוֹם צַר אֲשֶׁר אֵין דְּרָף לְנִטוֹת יָמִין וּשְׂמָאל, כִּי זֶהוּ עֲגִין שְׁמִירַת הָעֵינַיִם שְׁצָרִיכִים בְּיוֹתֵר עַל הַדְּרָף, שֶׁהוּא שְׁמִירָה מְנַאֵף, וְלֹא לְתוֹר אַחַר רְאוּת עֵינָיו לְיָמִין אוֹ לְשְׂמָאל, בְּבַחֲיִנַת (בַּמְדָּבָר טו, לט): "וְלֹא תִתּוֹרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם" - זֶה הִרְהוּר עֲבָרָה (בְּרֻחוֹת יב ע"ב), וּבג' רְמִזִּים אֵלוֹ רְצָה הַמֶּלֶךְ לְמַנַּע אֶת בַּלְעָם מִלְקַלֵּל עִם יִשְׂרָאֵל בְּטַמְאָתוֹ, כִּי בַלְעָם בַּעֲצָמוֹ הָיָה שְׁטוּף מְאֹד בְּכָל ג' תְּאוֹת אֵלוֹ, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּמְדָּבָר כב, יח): אִם יִתֵּן לִי בְּלָק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב, וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מוֹבָא בְּפִירוּשׁ רש"י) מִכָּאן שֶׁהָיָה נִפְשׁוֹ רַחֲבָה, שֶׁהָיָה תָּאֵב לְכָל הַכֶּסֶף שֶׁבְּעוֹלָם, וְהָיָה שְׁקוּעַ מְאֹד בְּנְאוֹף, בְּבַחֲיִנַת (שם): הַהֶסֶפֶן הַסְּכַנְתִּי, שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה אִישׁוֹת עִם אֲתוֹנוֹ, וְתְאוֹת אֲכִילָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם): וַיִּזְבַּח בְּלָק בָּקָר וַצֹּאן וַיִּשְׁלַח לְבַלְעָם וּגו', וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרֵּשׁ תַּנְחוּמָא) הַתְּחִיל בַּלְעָם לְחַרֵּק שְׁנָיו עָלָיו עַל שֶׁהָיָה נִפְשׁוֹ רַחֲבָה, וְשִׁלַּח לוֹ רַק זֶה אֲתָה הַשּׁוֹלַח אֵלַי? וְלִכְן אָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ, עַל מַה הִכִּיתָ אֶת אֲתוֹנְךָ זֶה שֶׁלֵּשׁ רִגְלִים, כִּי אָמַר לוֹ שֶׁבִלְתִּי אֶפְשָׁר לְקַלֵּל אֶת הָעָם הַקְּדוֹשׁ שְׁחוֹגֵג ג' רִגְלִים בְּשָׁנָה.

אֲבָל לְבִסוּף מִצִּינוֹ שֶׁהוֹעִיל בַּלְעָם הִרְשָׁע לְהַכְשִׁיל אוֹתָם בְּזוֹנוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּמְדָּבָר כה, א): וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשִׁטִּים וַיַּחֲלֵ הָעָם לְזוֹנוֹת אֵל בְּנוֹת מוֹאָב, כִּי הִכְשִׁיל אוֹתָם בְּבִטּוֹל תּוֹרָה שִׁיטְלוּ בַחוּץ, וַיִּמְשְׁכוּ אַחַר רְאוּת עֵינֵיהֶם, בְּבַחֲיִנַת וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשִׁטִּים, וּפְרָשׁ הָאוּר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ, שִׁטִּים לְשׁוֹן טִיּוֹלִים, שֶׁנִּתְבַּטְּלוּ מִדְּבַרֵי תּוֹרָה וְהִלְכוּ לְטִיל לְבַחוּץ, וּמִיָּד שֶׁמִּתְבַּטְּלִים מִן הַתּוֹרָה, וְלִבָּם פְּנוּי מִן הַחֻקִּים יֵשׁ מָקוֹם לְתְאוּהוֹ זֶה, וּבִפְרָט לְטִיל בְּדֶרֶךְ פְּרוּץ, מְאֹד מְסַכֵּן שֶׁלֹּא לְהַכְשִׁיל בְּרָאוּת אֲסוּרוֹת, וְלִכְן מִיָּד שֶׁעָבְרוּ עַל זֶה, תִּפְסֵ אוֹתָם בַּלְעָם בְּרִשְׁתּוֹ הַטְּמֵאָה, וְגַרְם שֶׁנִּפְלַ מֵהֶם כ"ד אֵלֶּף רַחֲמָנָא לִיִּצְלֵן, כִּי מִיָּד שֶׁמִּתְגַּבְּרַת תְּאוֹת נְאוֹף בְּעוֹלָם, מְכַלֶּה אֶת הַכָּל רַחֲמָנָא לִיִּצְלֵן, וּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל שֶׁכ"ד אֵלֶּף אֵלוֹ שֶׁנִּפְּלוּ מִשְׁבֵּט שְׁמַעוֹן נִתְגַּלְּגוּ אַחַר כֶּךָ בְּכ"ד אֵלֶּף תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְהָיוּ צָרִיכִים לְהִתְתַּקֵּן שָׁם, כִּי קִבְּלוּ מִרְבֵּם רַבִּי עֲקִיבָא לְמוֹדִים נִפְּלָאִים אִיךָ לְהִתְמַיֵּד בַּתּוֹרָה וְלְהִתְגַּבֵּר נֶגְדַ כָּל הַתְּאוֹת, עַד שֶׁיְהִיָּה נִמְאָס לְפָנֵיהֶם כָּל הַתְּאוֹת, וּכְמוֹ שֶׁמִּצִּינוֹ אֲצֵל

וּקְשָׁר מוֹהֲרָא ש"ז לְ אֶת הָעֲגִין הַנ"ל לְפְרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ בְּקִשְׁר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, כִּי הִנֵּה מִצִּינוֹ בְּפְרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ אִיךָ שֶׁבַלְעָם הִרְשָׁע רְצָה לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְבַטֵּל מֵהֶם הִירָאָה וְלְהַכְשִׁיל אוֹתָם בְּכָל מִינֵי תְאוֹת רְעוּת, כִּי מִבְּרַכְתּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רְשָׁע אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מַה הָיָה בְּלָבוֹ לְקַלֵּל, וְלִכְן מִצִּינוֹ שֶׁבְּשַׁעָה שֶׁהֵלֵךְ אֲצֵל בְּלָק לְקַלֵּל, כְּתִיב (בַּמְדָּבָר כב, כב): וַיִּתְּצֵב מִלֶּאֱךָ ה' בְּדֶרֶךְ לְשִׁטְן לוֹ, וּפְרָשׁ רש"י, מִלֶּאֱךָ שֶׁל רַחֲמִים הָיָה וְהָיָה רֹצֵה לְמַנַּעוֹ מִלְחָטָא, כִּי זֶה בַחֲיִנַת הַמֶּלֶךְ שֶׁנִּבְרָא מִן הִירָאָה שְׁמִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁרוּצָה לְשִׁמּוֹר אוֹתָם מִחָטָא וּמִפְגָּם הַג' תְּאוֹת הַנ"ל, וְלִכְן מִצִּינוֹ שֶׁהַמֶּלֶךְ עָמַד לוֹ בְּדֶרֶךְ ג' פְּעָמִים, וּבַלְעָם הִכָּה אֶת אֲתוֹנוֹ שֶׁלֵּשׁ רִגְלִים, וְאָז כְּתִיב: וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֲתוֹן וַתֹּאמֶר לְבַלְעָם מַה עָשִׂיתָ לָּךְ כִּי הִפִּיתִנִי זֶה שֶׁלֵּשׁ רִגְלִים, וּפְרָשׁ רש"י רְמִזוּ לוֹ, אֲתָה מְבַקֵּשׁ לְעַקוֹר אִמָּה הַחוֹגְגַת שֶׁלֵּשׁ רִגְלִים בְּשָׁנָה, וְלִכְאוּרָה יִפְלֹא לְמַה הַזְכִּיר לוֹ זֹאת הַמְצָוָה יוֹתֵר מִשְׁאֵר מִצְוֹת הַתּוֹרָה? אֲבָל עַל פִּי דְבַרֵי רַבֵּנוּ ז"ל הַנ"ל מוֹבֵן הָעֲגִין מְאֹד, כִּי בַלְעָם רְצָה לְקַלֵּל אֲצֵלֵם הִירָאָה שְׁמִים, וְלְהַכְשִׁיל אוֹתָם בְּג' תְּאוֹת הַנ"ל, אֲבָל הָאֲתוֹן אָמַר לוֹ שְׁזוֹ אִמָּה הַחוֹגְגַת שֶׁלֵּשׁ רִגְלִים בְּשָׁנָה, וְלִכְן הֵם נִשְׁמְרִים מִן הַתְּאוֹת, וְהֵם בּוֹרְאִים מִלֶּאֱךָ הַשּׁוֹמֵר אוֹתָם מְכָל רַע, שֶׁזֶהוּ הַמֶּלֶךְ שֶׁעָמַד לִי בְּדֶרֶךְ ג' פְּעָמִים, וְהִבֵּן.

וְאֵלוֹ הֵן שְׁלֹשׁ הַפְּעָמִים שֶׁעָמַד הַמֶּלֶךְ בְּדֶרֶךְ לְמַנַּע אֶת בַּלְעָם, וּמוֹבָא (בְּבַעַל הַטּוֹרִים) שֶׁזֶה הָיָה הַמֶּלֶךְ גְּבִרְיָאֵל, כִּי הַמֶּלֶךְ גְּבִרְיָאֵל שָׁרְשׁוֹ מִגְּבוּרָה, הֵינּוּ מִיְרָאָה, וְהוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁנִּבְרָא מִתְּקוּן הִירָאָה שֶׁבִלְב, וְהוּא עָמַד ג' פְּעָמִים דִּיקָא לְמַנַּע אֶת בַּלְעָם מִלְקַלֵּל בְּג' תְּאוֹת הַנ"ל, כִּי בַפֶּעַם הִירָאוּשׁוֹנָה כְּתִיב (בַּמְדָּבָר כב, כג): וַתֵּרָא הָאֲתוֹן אֶת מִלֶּאֱךָ ה' נֹצֵב בְּדֶרֶךְ וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בִּידוֹ וּגּו', וְזֶה כִּנְגֵד תְּאוֹת מְמוֹן, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (סְפִירוֹ מַעֲשִׂיּוֹת מַעֲשֵׂה י"ב מִבְּעַל תַּפְּלָה) שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל מִתְּאוֹת מְמוֹן כִּי אִם עַל יְדֵי הַדְּרָף שִׁישׁ אֵל הַחֲרָב, הֵינּוּ מִדַּת הַדִּין וְהַגְּבוּרָה, שֶׁבְּשַׁעָה שְׁעוֹבְרִים עַל הָאֲדָם צְרוּת וַיִּסוּרִין, כְּכֹר שׁוֹכַח מְרִדִּיפְתּוֹ אַחַר הַכֶּסֶף, וְאֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁבְּנֵי אָדָם עֲלוּלִים לְרַצַּח בְּחֲרָב מִחַמַּת תְּאוֹת מְמוֹן, בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת טו, ט): "אֲרִיק חֲרָבִי תוֹרִישְׁמוֹ יְדִי", וְרַק כְּשֶׁפּוֹגַעַת בָּהֶם מִדַּת הַדִּין, אָזִי חוֹזְרִים בָּהֶם, וְלִכְן בַּפֶּעַם הִירָאוּשׁוֹנָה שֶׁעָמַד הַמֶּלֶךְ נִגְדוֹ עִם חֲרָב, זֶה רְמִזוֹ לְחַג הַפֶּסַח שֶׁבּוֹ נִתְקַנְתָּ תְּאוֹת מְמוֹן, וּבַפֶּעַם הַשְּׁנִית שֶׁעָמַד הַמֶּלֶךְ נִגְדוֹ כְּתִיב, וַיַּעֲמֵד מִלֶּאֱךָ ה' בְּמַשְׁעוֹל הַכְּרָמִים גָּדַר מִזֶּה וְגָדַר מִזֶּה, מַשְׁעוֹל הַכְּרָמִים הוּא עֲגִין תְּאוֹת אֲכִילָה וְשִׁטְיָה, בְּבַחֲיִנַת (מְשִׁלִּי כג, כ): "אֵל תְּהִי בְּסַבְּאֵי יַיִן בּוֹלְלֵי בִשְׁר לְמוֹ", כִּי הָעַקֵר מִתְּחִיל עִם

תוֹךְ הַנִּחַל, שֶׁבֶת פְּרִשֶׁת חֻקַּת-בְּלֶק, תש"ס

רבנו (דברים ה, כז): "ואתה פה עמד עמדי", וכל אכילתו היתה רק חרובין ומים שהוא תקון תאוות אכילה, והממון והמלבושים היו בטלים אצלו, כי היה יושב מכסה בחול, ולכן הוא היה התקון של תלמידי רבי עקיבא, כי הוא קיבל הלמוד של רבו בשלמות, ולכן מצינו בזהר הקדוש (בא לח ע"ב) על הפסוק (שמות לד, כג): "יראה כל זכורף את פני האדן ה'", הנאמר בשלש רגלים, פני האדן ה', זה רבי שמעון בר יוחאי עין שם, כי הוא היה קדוש בקדשת הג' רגלים, המסגלים לבטל את ג' התאוות מן האדם, ולהמשיך עליו יראת שמים שלמה, שהוא קדשת ירושלים וקדשת בית המקדש, והשם יתברך יזכנו להמשיך עלינו קדשת הצדיקים האמתיים, ונזכה לצאת מכל תאוות גופנו ולהתקדש בקדשה עליונה, עדי נזכה להכליל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם, אמן ואמן.

רבי עקיבא (עבודה זרה כ' ע"א) כשראה את אשת טורנוסרופוס הרשע, רק, שחק, ובכה, רק - שהיתה באה מטפה סרוחה וכו', כי היתה התאוה נמאסת אצלו לגמרי, ומסר זאת לתלמידיו, אבל הם לא נהגו כבוד זה בזה, ופגם הכבוד הוא פגם הברית, רחמנא ליצילן (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן יא), כי כבוד בשלמות הוא רק כשממשיך הוא"ו בתוכה, ומכבד נעשה כבוד, שהוא תוספת קדשה, שמירת הברית, כי מי שהמחין שלו בשלמות, הוא נזהר מאד בכבוד חברו, ולא יזוהו כלל, אבל מיד שיש פגם הכבוד סימן שאין הברית על תקונו, ולכן לא קבלו התלמידים התקון בשלמות, ועקר התקון היה על ידי רבי שמעון בר יוחאי תלמיד רבי עקיבא, שהוא גלה את אור סודות התורה, ואצלו מצינו שהיה פרוש ומבדל לגמרי מתאוות עולם הזה, כי היה נחבא שלש עשרה שנה במערה, מבדל מכל העולם הזה, וכעין שנאמר אצל משה

בְּקֶר שֶׁבֶת-קֶדֶשׁ פְּרִשֶׁת חֻקַּת-בְּלֶק תש"ס.

דבר מוה"ר"ש ז"ל דבורים נוראים ונפלאים מאד בספורי מעשיות של רבנו ז"ל בהספור מהבנים שנחלפו דה רצ"ו, עין שם.

עצמם בקדשה עליונה, הם זוכים להשיג את האור הזה, ושכלם מאיר תמיד באור גדול כשמש בצהרנים, מה שאין כן אור הלכנה הוא כבר אור עם צמצום, וזה יכול כל אדם לזכות, כי אור הלכנה הוא אור האמונה, שמאיר אפלו בחשכת לילה, כי כשאדם מתחזק באמונה, זה נותן לו כח לעבור על הכל, ולמצא רצונו יתברך בכל מה שעובר עליו בחיים, ולכן החמה שהוא בחינת השגת הצדיקים, עושה לבוש להלכנה, הינו להארת האמונה הקדושה, כי זה עקר עבודתם ומסירת נפשם במשך ימי חייהם, לגלות ולפרסם את האמונה הקדושה בעולם, עד שכל הבריות יזכו לאמונה ברורה ומזככת בהקדוש ברוך הוא. ואמרו כל החיות של היער: היות שהלכנה עושה להם טובות גדולות, כי עקר ממשלתם הוא בלילה, כי לפעמים הם צריכין לפנס בישוב, וביום אין יכולים, ועקר ממשלתם בלילה, והלכנה עושה להם טובה כזו, שמאירה להם, על-כן הספימו שיעשו נגון חדש לכבוד הלכנה, וזהו קול הנגינה שאתם שומעים (דהינו שכל החיות והעופות מנגנים נגון חדש לכבוד הלכנה, שקבלה מלבוש מן החמה) - כי בני אדם שרחוקים מן דעת ושכל דקדשה, הם כמו חיות בדמות אדם (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן ז'), ומחמת שהם רחוקים מן הדעת והשכל, לכן אין להם שליטה ביום, שהוא זמן התגלות אור הקדוש ברוך הוא, כי אין להם השגה כלל באור הזה, רק עקר ממשלתם הוא בחשכת לילה, שמרמז

פתח ואמר מוה"ר"ש ז"ל, רבנו ז"ל ממשיך לספר, והסית העבד את האדון (הינו בן המלך האמת) לשאל אותו (את אדם היער) מה זאת - כי בן המלך שהיה שרש נפשו בקדשה, לא העיז פנים לשאל את אדם היער שהוא הצדיק, מה ענין הנגון הזה, כי מי ששרש נפשו בקדשה מקבל הכל באמונה פשוטה, ואינו שואל שום שאלות וקשיות, כי בהכרח שתהינה קשיות על הקדוש ברוך הוא וגם על הצדיק (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן נב), ואשרי מי שאינו שואל שום קשיות כלל, ומקבל הכל באמונה פשוטה, אבל בן השפחה שלא היה שרש נפשו בקדשה, הסית את בן המלך לשאל פרוש הדברים, כי אצלו לא היתה האמונה חזקה כל כך. ושאלו - כי זה החסרון פשיש לאדם חבר שאינו טוב, שבקל להיות נסת אחריו ולמלאות מבקשו, כי האדם נמשך אחר סביבתו, ולכן צריכים לראות תמיד להתחבר לאנשים יראים ושלמים, ולא לפנס לחבראי של בורים וריקים, כי האדם מספן מאד שלא יהיה נסת אחרי דרכיהם המקלקלים, וגם כאן הבן מלך ניסת אליו, ולבסוף שאל את השאלה שלו. השיב לו, שזהו איך שהחמה עושה מלבוש להלכנה - כי החמה הוא בחינת התגלות אור אלקותו יתברך המאיר בכל הארץ באור גדול מאד (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן א'), אבל מרב בהירותו והתגלותו, לא כל אחד זוכה לתפס ולהבין אותו, כי רבוי האור גורם שבירת הכלים, רק הצדיקים שזככו וקדשו את

תוֹךְ הַנְּחִיל, שֶׁבֶת פְּרִשֶׁת חֻקַּת-בְּלָק, תִּשׁ"ס

הַנְּגוֹן הַזֶּה - כִּי הַכְּלִי הַזֶּה הוּא עֲנֵן הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁיְכוּל לְהַפְךָ אֶפְלוֹ אָדָם שֶׁהוּא כְּמוֹ בְּהֵמָה, הַשְּׂקוּעַ מְאֹד בְּכַח הַמְדַמָּה (עֵין לְקוּטִי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"ה), וּמְדַמָּה לְעֲצָמוֹ תְּמִיד דְּמִיוֹנוֹת שֶׁל הַבֵּל, לְחֵדוּשׁ נִפְלָא שֶׁיִּתְחַיֵּל לִנְגֹן הַנְּגוֹן הַנִּפְלָא אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי עַל יְדֵי הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצַּדִּיק, יְכוּל לְהִתְהַפֵּךְ לְאִישׁ אַחֵר לְגַמְרִי, וְלִשִׁיר הַנְּגוֹן הַנִּפְלָא שֶׁל אַמוּנָה, כִּי הַצַּדִּיק לּוֹמֵד עִמּוֹ לְמוֹדִים נִפְלָאִים כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁמִּתְחַיֵּל לְשִׁיר שִׁירִים שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, וְלִקְבַע לְעֲצָמוֹ שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִהְתְּפַלֵּל וְלִהְתְּבַדֵּד עִם חַיּוֹת וּבְנֵי הַנְּגוֹן שֶׁל שְׂמֻחָה, וְאִזִּי אֶפְלוֹ אִם הִיָּה בְּבַחֲנֵי בְּהֵמָה אוֹ עוֹף, וְלֹא הִיָּה מְכַנֶּה בְּשֵׁם בֶּן אָדָם כָּלֵל, יִתְחַיֵּל לְשִׁיר הַנְּגוֹן הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְלִהְתְּפַלֵּל בִּיפִי הַבְּרִיאָה, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הָעֲצָה, אֶפְלוֹ שֶׁמְרַגֵּשׁ רְחוּק מְאֹד מִן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּקְרַב עֲצָמוֹ אֶל צַדִּיק אֱמֵתִי, וְיִתְחַמֵּם נִגְדּוֹ, וְאִזִּי בְּעַל כְּרַחוּ הִיָּה נִמְשָׁךְ עֲלָיו נֵעַם אִוְרוֹ, וְיִזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וְנִצְחִיִּים עַל יְדוֹ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים אֶל צַדִּיקִים אֱמֵתִיִּים, עַדִּי נִזְכֶּה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ וְלִהְתְּפַלֵּל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרִי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

עַל חֲשֻׁכַת הַגְּלוּת וְרַבּוּי הַצָּרוּת, כִּי הֵם נִמְצָאִים בְּתוֹךְ גִּשְׁמִיּוֹת עוֹלָם הַזֶּה, וְחֻשֵׁךְ וְמַר לָהֶם מְאֹד, וְכִשְׂאוֹר הַלְּבָנָה מְאִיר לָהֶם בְּחֲשֻׁכַת לֵילָה, זֶה טוֹבָה גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי מְגִיעָה לָהֶם זְרִיחַת אֹר הָאֱמוּנָה, שְׁנוֹתְנָת לָהֶם כַּח לְהִתְחַזֵּק בְּמָה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וְזֶהוּ כָּל קִיּוּמָם בְּתוֹךְ הַגְּלוּת, וְלִכְן הִסְפִּימוּ לַעֲשׂוֹת נְגוֹן חֲדָשׁ לְכַבוֹד הַלְּבָנָה, כִּי זֶהוּ עֵקֶר חַיּוּתָם וְשִׂמְחָתָם בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם בְּחַיֵּיהֶם. וְכִשְׂשֻׁמְעוֹ שֶׁזֶהוּ נְגוֹן, הִטּוֹ אֲזַנָּם יוֹתֵר וְשִׁמְעוּ שֶׁהוּא נְגוֹן נִפְלָא וְנֵעִים מְאֹד מְאֹד - כִּי בּוֹדְאֵי הַנְּגוֹן שֶׁל אַמוּנָה, הוּא הַנְּגוֹן הַנִּפְלָא שֶׁעוֹלָה עַל כָּל הַנְּגוֹנִים, בְּחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ח): "תְּבוֹאֵי תְּשׁוּרֵי מְרֹאשׁ אַמְנָה", כִּי הַצַּדִּיק יֵשׁ לוֹ נְגוֹן שֶׁל אַמוּנָה, שֶׁיְכוּל לְהָרִים וְלִהְגַּבִּיָּה כָּל אֵלוֹ שֶׁנִּפְלוֹ אֶל שָׂאֵל תַּחֲתִיּוֹת מִמֶּשׁ, וְלִהְעֵלוֹת אוֹתָם מִשָּׁם (לְקוּטִי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סד), וְכִשְׂאָדָם מִטָּה אֲזַנּוֹ הֵיטֵב, יְכוּל לְשִׁמְעַת אִיךָ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה שָׂרָה הַנְּגוֹן הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁל אַמוּנָה. וְאָמַר לָהֶם הָאָדָם הַיֵּעַר הַנִּי": מָה זֶה חֵדוּשׁ אֲצִלְכֶם הֲלֹא יֵשׁ אֲצִלֵי כָלִי, שֶׁקְּבַלְתִּי מֵאֲבוֹתַי, שֶׁהֵם יְרָשׁוּ מֵאֲבוֹת אֲבוֹתֵיהֶם, שֶׁהַכְּלִי עֲשׂוּיָה עִם עֲלִים וְצַבְעוֹנִים כְּאֵלוֹ, שֶׁכִּשְׂמִנִּיחִים הַכְּלִי הַזֶּה עַל אִיזָה בְּהֵמָה אוֹ עוֹף, אִזִּי תִכַּף מִתְחַיֵּל לִנְגֹן

סְעֵדָה שְׁלִישִׁית, שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ פְּרִשֶׁת חֻקַּת-בְּלָק תִּשׁ"ס.

דְּבַר מוֹהֲרָא"ש ז"ל דְּבוּרִים נוֹרְאִים עַל פִּי דְּבָרֵי רַבְנּוֹ ז"ל בְּלִקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ג"ה, הַמְדַבֵּר מִפְּרָה אֲדָמָה וּמִקְדָּשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמִהַתְנוּצְצוֹת אוֹר זְכוֹת אֲבוֹת.

הַרְשָׁע הַטְּמוּן בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הַרוֹצֵה לְהַעֲבִיר אוֹתוֹ עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנוֹ, וְהָאָדָם צָרִיךְ לְלַחֵם עִמּוֹ כִּלְיָם יְמֵי חַיָּיו, וְלִרְאוֹת תְּמִיד בְּמִפְּלֹתָיו שֶׁלֹּא יִתְגַּבֵּר עָלָיו, וְהַעֲקָר הוּא עַל יְדֵי קֹדֶשׁ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא אֹר הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא מְקוֹם הַתְּגַלּוֹת הָאֱמוּנָה (לְקוּטִי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'; וְסִימָן קנח), בְּבַחֲנֵי (דְּבָרִים יא, יב): "תְּמִיד עֵינֵי ה' אֵלֶיהֶךָ בְּהַ מְרִשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה", כִּי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִתְגַּלֶּה הַשְּׂגָחַתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, בְּבַחֲנֵי (תְּהִלִּים לו, ג): "שָׁכֵן אֶרֶץ וְרָעָה אַמוּנָה", שֶׁשֵּׁם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל רוֹעִים אַמוּנָה, וְנִתְהַפְּכִים לְמַהוּתָהּ (לְקוּטִי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן קכט), וְזֶהוּ עֵקֶר הַכְּלִי זֵינן נִגְדַּד הַיֵּצֵר הָרַע, שֶׁהוּא הַרְשָׁע הַגְּדוֹל שְׁעוֹמֵד עַל הָאָדָם תְּמִיד, כִּי כָּל מָה שֶׁאָדָם מְכַנֵּס עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כֵּן הוּא נִצַּל מִן הַיֵּצֵר הָרַע שְׁרוּצָה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ מִשְׁגַּע מִמֶּשׁ, כִּי אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֶלֹא אִם כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת (סוֹטָה ג' ע"א), וְיָמִי שֶׁהוּא חוֹק בְּאַמוּנָה, אִין שׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁיְכוּל לְבַלְבְּלוֹ, כִּי הוּא רוֹאֵה אֱמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מְכַל פְּרָט

פְּתַח וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש ז"ל, רַבְנּוֹ ז"ל אוֹמֵר (מוֹהֲרָא"ש ז"ל חזר בְּקִצּוֹר עַל תְּמִצִּית דְּבָרֵי רַבְנּוֹ ז"ל בְּתוֹרָה זו): דַּע, כִּי לְרְאוֹת בְּמִפְּלֹתָם שֶׁל רְשָׁעִים אִי אֶפְשָׁר, אֶלֹא עַל-יְדֵי בְּחִינַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְכו', וְלִהְמַשִּׁיךְ בְּחִינַת קֹדֶשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל עַכְשָׁו בְּגְלוּת, שֶׁהִיא תַּחַת יַד הַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְאִין יְכַלֵּת בְּקִדְשָׁתָהּ לְהִתְגַּלּוֹת, אַף-עַל-פִּי-כֵן יְכוּלִין לְגַלּוֹת וְלִהְמַשִּׁיךְ קִדְשָׁתָהּ אֶפְלוֹ בְּגְלוּת הַמֵּר הַזֶּה, בְּבַחֲנֵי (וּמִקְרָא כו): "וְאִף גַּם זֹאת בְּאֶרֶץ אִיבִייהֶם", הִינּוּ אֶפְלוֹ בְּגְלוּת הַמֵּר, יְכוּלִין לְגַלּוֹת בְּחִינַת גַּם זֹאת, וְעַל-יְדֵי מָה יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ אֶת קֹדֶשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל? עַל-יְדֵי הַתְּנוּצְצוֹת אוֹר זְכוֹת אֲבוֹת, כְּמֵאמַר הַזֶּהר (שְׁלַח דף קעד ע"א): 'בְּאֶתֶר דְּאִית תְּמִן אֲבוֹת, אִית תְּמִן שְׂכִינְתָא' (שם): בְּבַחֲנֵי "וְזִכְרְתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְכו' וְהָאֶרֶץ אֲזַכֵּר", כְּשֶׁמִּתְנוּצֵץ אוֹר זְכוֹת אֲבוֹת, אִזִּי נִתְגַּלֶּה קֹדֶשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְלֹא דִי שֶׁהָאָדָם נִצּוֹל מִהַרְשָׁע, אֶלֹא גַם רוֹאֵה בְּהַרְשָׁע מָה שֶׁהַרְשָׁע רָצָה לְרְאוֹת בּוֹ.

וְהַסְבִּיר מוֹהֲרָא"ש ז"ל, כִּי הִנֵּה עֲנֵן "לְרְאוֹת בְּמִפְּלֹתָן שֶׁל רְשָׁעִים" הוּא עֲנֵן לְרְאוֹת בְּמִפְּלֹתָן שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע, שֶׁהוּא

תוֹךְ הַנִּחַל, שַׁבַּת פְּרִשַׁת חֻקַּת-בְּלֶק, תש"ס

שְׁלֹשַׁת הַתְּפִלוֹת, כִּי עַל יְדֵי שְׂאָדָם נִזְהָר מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל אֹתָם מְלֶה בְּמִלָּה וּבְצַבּוֹר דִּיקָא, עַל יְדֵי זֶה הוּא נִדְבֵק וְנִקְשָׁר לְקִדְשַׁת מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, וּמִתְנוּצָץ עָלָיו אֹר זְכוּת אַבּוֹת.

וְהִנֵּה עֵקֶר הָאָמוּנָה שְׁאֵנְחָנוּ מִמְּשִׁיכִים עַל עֲצֻמּוֹ מֵהָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים, הוּא לְהִתְחַזֵּק בְּאָמוּנָה אֲפִלּוּ בַתְּקֵף הַצְּרוּת וְהַדִּינִים רַחֲמָנָא לִיְצַלְן, וְלִהְיָאִין שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִי פְּרֻטִית מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְאִין שׁוּם טַבַּע וּמְקָרָה כָּלֵל, כִּי זֹו הִיְתָה אָמוּנַת הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהַחֲזִיקוּ מִמֶּדָּ בְּכֹל מַה שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם, וְלֹא שְׂאָלוּ שְׂאֵלוֹת כָּלֵל, וְכִמוֹ שְׂאָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶל מֹשֶׁה רַבְּנוּ (שְׁמוֹת ו, א): "וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשְׁמֵי ה' לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם", הִיְנוּ שְׁנַגְלִיתִי אֶל הָאֲבוֹת בְּמִדַּת הַדִּין, וְלֹא רָאוּ אֶת שֵׁם הַיְיָ, שֶׁהוּא מִדַּת הַרְחֻמִּים, וְאִף עַל פִּי כֵן לֹא שְׂאָלוּ שְׂאֵלוֹת עַל הַהִנְהָגָה שְׁלִי, וְזֶה נֹאמַר אֶל מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שְׂאָמַר אֶז אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, (שֵׁם ה, כב): "לְמָה הִרְעַתָּה לְעַם הַזֶּה לְמָה זֶה שְׁלַחְתָּנִי", וְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (מוֹבָא שֵׁם בְּפִירוּשׁ רִש"י) שְׂאֹז כְּבָר נִגְזְרָה הַגְּזֵרָה עַל מֹשֶׁה רַבְּנוּ שְׂלֹא יִכְנַס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי הֶעֱנִין שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא הַתְּגִלוֹת הָאָמוּנָה וְאִרִּיכַת אִפִּים, הִיְנוּ לְהַאֲרִיךְ אִף עַל כָּל דְּבָר שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, וְלֹא לְשֵׂאוֹל שְׂאֵלוֹת כָּלֵל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה), וּמִחֲמַת שְׂשָׂאֵל אֶז מֹשֶׁה רַבְּנוּ לְמָה הִרְעוּתָו וְגו', לֹא זָכָה לְכַנְס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַל יְדֵי שְׁאֵנְחָנוּ מִמְּשִׁיכִים עָלֵינוּ הַתְּנוּצָצוֹת אֹר זְכוּת אַבּוֹת, וּמִתְפַּלְלִים הַג' תְּפִלוֹת בְּכֹל יוֹם מְלֶה בְּמִלָּה, וּבְמִנְיַן דִּיקָא, עַל יְדֵי זֶה אֵנְחָנוּ מְקַרְבִּין אֵלֵינוּ קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹאט לְאֵט נִבְנָה אֲצֵלְנוּ הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְכִמוֹבָא בַתְּקוּנִים (תְּקוּנָה ג') שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגו' שְׁמִיע' רֵאשִׁי תְּבוֹת שְׁחֲרִית מִנְחָה עֲרֻבִית, כִּי בְּג' הַתְּפִלוֹת אֵלוּ תְּלוּיִים עֵקֶר הָאָמוּנָה וְקִבְּלַת עַל מַלְכוּת שְׁמִים, וְעַל יְדֵי זֶה בָּאִים לְהַכִּיר אֶת גְּדֻלוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, כִּי שְׁמִיע' גַּם רֵאשִׁי תְּבוֹת (שְׁעִיָּה מ, כו): שְׁיֵאוּ מִרוֹם עֵינֵיכֶם וְרָאוּ מִי בְּרָא אֶלֶה וְגו' עֵינֵי שְׁם כָּל זֶה בַתְּקוּנִים.

וְזֶהוּ עֵנִין הַתְּגִלוֹת הַשְּׁכִינָה הַקְּדוּשָׁה לְנוּ גַם בַּתְּקֵף גְּלוּתֵינוּ, בְּבַחֲבִינַת (וַיִּקְרָא כו, מד): "וְאִף גַּם זֹאת בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אִיִּבְיָהֶם", כִּי זֹאת מְרַמְזֵת עַל הַשְּׁכִינָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא הָאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה שֵׁישׁ בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וּבְשַׁעָה שְׂאָדָם מְכַנֵּס עֲצֻמוֹ בְּתוֹךְ הָאָמוּנָה, אֲזִי יוֹצֵא מִן הַגְּלוּת לְגַמְרִי, כִּי עֵקֶר הַגְּלוּת הוּא רַק גְּלוּת הַגּוּף, שֶׁהַגּוּף הִלֵּךְ בְּגְלוּת בְּאֶרֶץ זָרָה וְרַחֲוֹקָה, אֲבָל הַנְּשִׁמָּה אִף פַּעַם לֹא הִלְכָה בְּגְלוּת, וְתַכְּף וּמִיד שְׂאָדָם מִתְּדַבֵּק בְּאָמוּנָה הַקְּדוּשָׁה אֲזִי נִשְׁמָתוֹ יוֹצֵאת מִן הַגְּלוּת, וְכִמוֹ שְׂאוֹמֵר דָּוִד

שֶׁל הַבְּרִיאָה, וְאִין הִיצַר הָרַע יְכוּל לְכַלְכֵּל אוֹתוֹ כָּלֵל, וְלִכְּוֹן עֵקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם לְהַעֲלוֹת עֲצֻמוֹ בְּאָמוּנָה בְּרוּרָה בְּכֹל עֵת, וְלַחֲפֹשׁ בְּעֲצֻמוֹ אִיפּוֹא הוּא אוֹחֵז בְּאָמוּנָה (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה'), כִּי עֵקֶר מַעֲלַת הָאָדָם נִמְדָד כְּפִי הָאָמוּנָה שְׁלוֹ, בְּבַחֲבִינַת (חֲבַקוּק ב, ו): "וְצִדִּיק בְּאָמוּנָתוֹ יִחְיֶה", וְכֹל מַה שְׂאָדָם מַעֲלָה עֲצֻמוֹ אֶל דְּרָגָא יוֹתֵר גְּבוּהָה בְּאָמוּנָה, כֵּן הוּא מִתְּפַטֵּר מִן הִיצַר הָרַע, וְאִין לְהִיצַר הָרַע שׁוּם שְׁלִיטָה עָלָיו כָּלֵל.

וּמַגְלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל כֹּאן, אִיךְ יֵשׁ כַּח לְקִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַתְּגַלוֹת לְנוּ הַיּוֹם שְׁאֵנְחָנוּ בְּגְלוּת? עַל יְדֵי הַתְּנוּצָצוֹת זְכוּת אַבּוֹת, הִיְנוּ עַל יְדֵי הַשְּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת שֶׁתְּקַנּוּ לְנוּ הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים, שְׁחֲרִית מְנַחָה וְעֲרֻבִית, וְכִמְבָאָר בְּסוּף דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּתוֹרָה זוֹ, שֶׁעַל יְדֵי הַג' הַתְּפִלוֹת מִתְּנוּצָץ אֹר זְכוּת אַבּוֹת, כִּי מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהִתְפַּלֵּל אֶת שְׁלֹשַׁת הַתְּפִלוֹת בְּכֹל יוֹם מְלֶה בְּמִלָּה, וּבְמִנְיַן דִּיקָא, אִין לְתַאֲרֵי וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי הֵן מִמְּשִׁיכוֹת עַל הָאָדָם קְדוּשָׁה עָלֵינוּ וְנוֹרָאָה מְאֹד, וְאֲפִלּוּ אִם אֵינוּ זוֹכָה לְהִתְפַּלֵּל אוֹתָן בְּכּוֹנֵה שְׁלֵמָה מִתְּחִלָּתָן וְעַד סוּפֵן, אֲבָל עַל יְדֵי שֶׁמִּתְפַּלֵּל אוֹתָן בְּצַבּוֹר, הֵן עוֹלוֹת לְרַחֲמִים וְלִרְצוֹן בְּתוֹךְ תְּפִלַּת הָרַבִּים, וּפּוֹעֲלִים מַה שְׁפּוֹעֲלִים, כִּי עַל יְדֵי שְׂאָדָם מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה בְּצַבּוֹר, וְעוֹנָה אֲמֵן יְהִי שְׁמִיָּה רַבָּה, וְקְדוּשָׁה, וּבְרָכוּ, הִרִי הוּא פּוֹתַח כָּל הַשְּׁעָרִים עָלֵינוּ וּמְמַשֵּׁךְ עַל עֲצֻמוֹ שֶׁפַּע גְּדוֹל, וְכִמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת קי"ט): כָּל הַעוֹנָה אֲמֵן יְהִי שְׁמִיָּה רַבָּה בְּכֹל כּוּחוֹ קוֹרְעִין לוֹ גִּזְרֵי דֵינוּ שֶׁל שְׂבָעִים שָׁנָה, וְכֵן אֲמָרוּ (שֵׁם) עַל הַפְּסוּק (שְׁעִיָּה כ"ו) פִּתְחוּ שְׁעָרִים וַיְבוֹא גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אָמוּנִים, אֶל תְּקִרֵי שׁוֹמְרֵי אָמוּנִים אֲלֹא שְׂאוֹמְרִים אֲמֵן, כִּי לְעוֹנוֹת דְּבָרִים שֶׁבְּקִדְשָׁה עִם הַצַּבּוֹר זֹו מַעֲלָה עָלֵינוּ מְאֹד, וְכֵן עֲצֵם הֶעֱנִין לְהַכְּנִס לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת, וְלִשְׁבַּת שֵׁם, הוּא מַעֲלָה אֶת הָאָדָם מִטְּמָאָה לְטְהָרָה, וְכִמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּנַאֲדִבְיֵי אֵלֵיהוּ רַבָּה, פָּרָק יט): 'מַה נִּחַלִּים אֵלוּ מַעֲלִין אֶת הָאָדָם מִטְּמָאָה לְטְהָרָה כִּךְ בְּתִי כְּנִסְיוֹת וּבְתִי מְדַרְשׁוֹת מַעֲלִין אֶת הָאָדָם מִטְּמָאָה לְטְהָרָה'. וְאֵנְחָנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ שְׁכָל אֵלוּ שִׁיְצָאוּ לְתַרְבוֹת רְעָה וּפְרָקוּ עַל, רַחֲמָנָא לִיְצַלְן, עֵקֶר הַדְּבָר הַתְּחִיל עַל יְדֵי שְׁזִלְזוֹלוֹ בְּהַג' הַתְּפִלוֹת, שֶׁהִנֵּה זִלְזוֹלוֹ לְבוֹא לְבֵית הַכְּנִסַּת לְהִתְפַּלֵּל בְּצַבּוֹר, וְהִנֵּה זִלְזוֹלוֹ לְקַצֵּץ תְּפִילַת שְׁחֲרִית לְקַטְעִים קְטָנִים, וְכֹאן הַחֲסִירוּ אִיזוֹ מְנַחָה אוֹ אִיזוֹ מַעֲרִיב, וְלֹאט לְאֵט פְּרָקוּ עַל לְגַמְרֵי רַחֲמָנָא לִיְצַלְן, כִּי עֵקֶר קְדוּשַׁתְּנוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵן הַג' תְּפִלוֹת, שֶׁהֵן הַתְּנוּצָצוֹת אֹר זְכוּת אַבּוֹת, וְכִמוֹ שְׂמִפְרָשׁ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח') אֶת הַמֵּאמֵר (בְּרַכּוֹת נד ע"ב): מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל כְּמָה הָיוּ? שְׁלֹשׁ פְּרֻסָאוֹת, שֶׁעֵקֶר הַמַּחֲנֵה וְהַקְּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵם

תוֹךְ הַנִּחַל, שֶׁבַת פְּרִשַׁת חֻקַּת-בְּלֶק, תש"ס

הַקְדוּשָׁה, וְהוּא מְסַתֵּר תַּחַת צֶל יְדוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵין כַּח לְשׁוֹם רִשְׁעֵי אוֹ יֵצֵר הָרַע לְשֹׁלֵט עָלָיו, רַק אֲדַרְבֵּה הוּא רוֹאֵה בְּשׁוֹנְאָיו מֵה שְׂרָצוֹ לְרֹאוֹת בּוֹ, וְהוּא נֹצֵל מִכָּלם, וְלִכְּנֵן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְדַקְדֵּק מְאֹד בְּכָל הַג' תְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם לְהַתְּפַלֵּל אוֹתָן מְלֵה בְּמֵלֵה, וּבְצַבּוֹר דִּיקָא, כִּי אֲזִי יִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר זְכוּת אַבוֹת, וְיִנְצֵל מִכָּל רִשְׁעוֹת הָרִשְׁעִים בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְיִחְיֶה חַיִּים טוֹבִים וְנִצְחָיִים בְּזֶה וּבְבֹא לְנִצְח, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקוֹ.

וְקִשֵּׁר מוֹהֲרָא שׁ ז"ל אֶת הָעֵנִין הַנ"ל לְפִרְשֵׁיּוֹת הַשְּׁבוּעָה (חֻקַּת-בְּלֶק) בְּקִשֵּׁר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, כִּי מְצִינּוּ בְּפִרְשַׁת חֻקַּת אֶת מְצוֹת פְּרָה אֲדָמָה, וְרַבְנּוּ ז"ל מְזַכֵּיר בַּתּוֹרָה הַנ"ל שְׁעֵנִין פְּרָה אֲדָמָה הוּא עֵנִין הַתְּגִלוֹת הַתְּפִלָּה, שְׁמַצִּיל אֶת הָאָדָם מִטְּמֵאת הָרִשְׁעִים, בְּבַחֲנִיַּת (הוֹשַׁע יד, א): "וְנִשְׁלַמָּה פְּרִים שְׁפִתֵינוּ", כִּי עַל יְדֵי שְׁאָדָם עוֹסֵק בַּתְּפִלָּה כְּרֹאוּי, הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ טְהָרָה עֲלִיוֹנָה שֶׁל הַפְּרָה אֲדָמָה, וְהוּא נִטְהַר מִכָּל הַיִּצְרִין בִּישִׁין וּמִטְּמֵאת הָרִשְׁעִים, וְזֶה הַקִּשֵּׁר וְהַמְשָׁךְ שֶׁל פְּרִשַׁת בְּלֶק שְׁמַדְבֵּר מֵעֲצָם טְמֵאתוֹ שֶׁל בְּלַעַם הָרִשָּׁע, וְאִיךְ שְׂרָצָה לְהַמְשִׁיךְ רַע עֵין עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל חֵס וְשְׁלוֹם, וְכִמוֹ שְׁכָתוֹב (בַּמְדְּבָר כד, א): "וְנִאֵם הַגִּבּוֹר שְׁתֵּם הָעֵין, וְאִיתָא בּוֹזֵהר הַקְדוּשׁ, שְׁבִכָּל מְקוֹם שֶׁהִיָּה בְּלַעַם מִסְתַּכֵּל הִיָּה מִמְשִׁיךְ קָלְלָה, אֲבָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי הַתְּנוּצְצוֹת אוֹר זְכוּת אַבוֹת שְׁלֵהם, וְעַל יְדֵי הַתְּפִלָּה נִצְלוּ מִן הַטְּמֵאָה שְׁלוֹ, בְּבַחֲנִיַּת (שֵׁם כג, ט): "כִּי מֵרֵאשׁ צָרִים אֲרָאנּוּ וְגו' - שְׂזוֹ זְכוּת אַבוֹת כְּמוֹ שְׁפִרְשׁ רִש"י, הֵן עִם כְּלָבִיא יְקוּם וְגו' הֵינּוּ שְׁמַדְדֵּקִים בַּתְּפִלָּה וּבְקִרְיַת שְׁמַע, מֵה טוֹבוֹ אֶהְיֶיךָ יַעֲקֹב וְגו' הֵינּוּ בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מְדֻרָּשׁוֹת, כְּנִחְלִים נִטְוִי וְגו' שְׁמַעְלִין אֶת הָאָדָם מִטְּמֵאָה לְטְהָרָה, וְזֶה מֵה שְׁפִרְשׁ רִש"י, שְׂרָאָה שְׁאֵין פִּתְחִיהֵן מְכֻוֹנִים זֶה נִגְדֵּ זֶה, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם טוֹב עֵין, וּמִסְתַּכְלִים רַק עַל הַטוֹב שְׁבִכָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְעַל יְדֵי זֶה נִחְבָּאִים תַּחַת צֶל יְדוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאִי אֲפִשֵׁר לְשׁוֹם רִשְׁעֵי לְשֹׁלוֹט עֲלֵיהֶם כְּלָל, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יִזְכְּנוּ לְדַבֵּק בְּמַדַּת הַטוֹב עֵין, וְלִהְזַהֵר לְהַתְּפַלֵּל הַתְּפִלוֹת שְׁלַנּוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּכֻוֹנָה גְּדוּלָּה, עֲדֵי נִזְכָּה לְהַתְּדַבֵּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּאַמַּת וְלִהְכָּלֵל בּוֹ לְגַמְרֵי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן.

הַמְלִיךְ (תְּהִלִּים כז, א): "אִם תַּחֲנֶנָּה עָלֵי מַחֲנֶנָּה... בְּזֹאת אָנִי בּוֹטַח", הֵינּוּ אֲפִלוֹ אִם יִסּוּכְבוּ אוֹתִי מַחֲנֶנָּה שֶׁל רִשְׁעִים, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת הָרִשְׁעִים וְכָל הַיִּצְרִין בִּישִׁין, בְּזֹאת אָנִי בּוֹטַח, אָנִי בּוֹטַח עַל הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה שְׁיִצִּיל אוֹתִי מִכָּל זֶה, כִּי בַּתּוֹךְ הָאֱמוּנָה גְּנוּזוֹת כָּל הַבְּרָכוֹת, בְּבַחֲנִיַּת (דְּבָרִים לג, א): "וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בְּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹקִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" וְגו', וְכֵן יַעֲקֹב אֲבִינוּ בְּרַךְ אֶת בְּנָיו עִם זֹאת, וְכִמוֹ שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית מט, כח): "וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרַךְ אוֹתָם" וְגו', וְעַל יְדֵי בָאִים אֶל כָּל הַקְדוּשׁוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, בְּבַחֲנִיַּת (וַיִּקְרָא טז, א): "בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקְדוּשׁ" וְגו', כִּי עַל יְדֵי הָאֱמוּנָה שׁוֹרָה עַל הָאָדָם כָּל הַבְּרָכוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, בְּבַחֲנִיַּת (מִשְׁלֵי כח, כ): "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", וְלֹא חִסֵּר לוֹ שׁוֹם דְּבַר כְּלָל.

וְאוֹמֵר רַבְנּוּ ז"ל בְּהַמְשָׁךְ דְּבָרֵי תּוֹרָה זֹה, שְׂרִשְׁעִים רוֹצִים לְהַמְשִׁיךְ רַע עֵין עַל שׁוֹנְאֵיהֶם, וּמִסְתַּכְלִים עַל כָּל דְּבַר בְּרַע וּבְצַר עֵין, וְעַל יְדֵי זֶה רוֹצִים לְהַזִּיק בְּרַע עֵינָם, אֲבָל הַצְּדִיקִים לוֹחֲמִים כְּנִגְדָם עִם מַדַּת הַטוֹב עֵין, כִּי הֵם מִסְתַּכְלִים עַל הַטוֹב שִׁישׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְיודְעִים אִיךְ לְמַצֵּא נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בַּתּוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שְׁזֵהוּ עֵנִין שֶׁל תְּפִלָּה בְּצַבּוֹר, הֵינּוּ תְּפִלָּה בְּיַחַד עִם צְדִיקִים בְּיַחַד עִם רִשְׁעִים, רִאשֵׁי תַבוֹת צַב"ר, כִּי הַצְּדִיקִים יודְעִים אִיךְ לְמַצֵּא נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת אֲפִלוֹ בַּתּוֹךְ הָרִשָּׁע, וְלִהְעֵלוֹת אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֻלְק א', סִימָן רפב), וְכִשְׁשֵׁי לְאָדָם מַדַּת טוֹב עֵין כְּזוֹ, הוּא מְסַתֵּר תַּחַת צֶל יְדוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּבַחֲנִיַּת (ישַׁעְיָה נא, טז): "וּבְצֵל יְדֵי כְּסִיתִיךָ", כִּי מִיֵּד שִׁישׁ לְאָדָם אֱמוּנָה בְּרוּרָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא יודְעַ שְׁיִכּוּלִים לְמַצֵּא טוֹב אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאִינוּ מְזוּלָּל בְּשׁוֹם בְּרִי יִשְׂרָאֵל כְּלָל, וְעַל יְדֵי הַלְמוּד זְכוּת שֶׁהוּא לוֹמֵד אֲפִלוֹ עַל הָרִשָּׁע הַכִּי גְּדוּל, עַל יְדֵי זֶה מִתְּבַטֵּל עַל כְּרַחוּ רִשְׁעוֹ הַגְּדוּלָּה, וְאֲזִי הַצְּדִיק רוֹאֵה בְּרִשְׁעֵי מֵה שֶׁהָרִשָּׁע רָצָה לְרֹאוֹת בּוֹ.

נִמְצָא, שְׁעַל יְדֵי שְׁאָדָם מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְהַתְּפַלֵּל הַג' תְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם בְּדַבְּקוֹת אֲמִתִּית אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר זְכוּת אַבוֹת, וְאֲזִי נִתְגַּלָּה אֲצֵלוֹ הָאֱמוּנָה

